

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/24/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112232204
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4112232204.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobkyne: B. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, zastúpená JUDr. René Hudzovič, advokát so sídlom v Nitre, Štefánikova trieda 49, proti žalovanému: Allianz Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o náhradu škody na zdraví, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 16.11.2017 č.k. 25C/141/2012-243 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 2.436,60 eura m e n í tak, že návrh v tejto časti z a m i e t a .

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti súdneho poplatku, trov štátu a trov konania z r u š u j e a vec mu v týchto častiach vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 4.873,20 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Žalovaného zaviazal zaplatiť súdny poplatok v sume 2.675 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a žalovaného zaviazal zaplatiť trovy štátu v sume 1.143,90 eura do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania z priznanej sumy. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa pôvodne podaným návrhom domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 36.549 eur na tom skutkovom základe, že dňa 27.09.2009 sa stala účastníčkou dopravnej nehody, ktorú zavinil JUDr. S. Z.. Okresný súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 34.112,40 eur (prvým rozsudkom). Suma pozostávala z SSU v sume 24.366 eur a 40%-tného zvýšenia SSU v sume 9.740,40 eura. Žalovaný zaplatil časť SSU a časť zvýšenia SSU v rozsahu 10%, spolu 18.761,82 eura. Na základe rozhodnutia odvolacieho súdu bola priznaná suma 7.309,80 eura v rámci SSU. Predmetom konania tak ostala suma 7.309,80 eura v rámci zvýšenia SSU. Žalovaný namietal, že žalobkyňa nepreukázala dôvod pre zvýšenie SSU nad 10%. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1 OZ, § 106 ods. 1, 2 OZ, § 420 ods. 1, § 424, § 442 ods. 1, § 443, § 444, § 445, § 446, § 449 ods. 1 a § 450 OZ, ust. § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., ust. §§ 5, 6, 7, 8 citovaného zákona, ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. a ust. § 71 ods. 6, 7, 8 zákona č. 461/2003 Z.z. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe dopravnej nehody zo dňa 27.09.2009 má žalobkyňa zdravotné problémy psychického rázu. V rámci sťaženia spoločenského uplatnenia boli posudkom zo dňa 25.09.2012 MUDr. Z. ohodnotené počtom bodov 1550. Pri hodnote jedného bodu v sume 15,72 eura, suma za SSU predstavovala 24.366 eur. Medzi účastníkmi bol tento nárok sporný. Súd vykonal opakované znalecké dokazovanie, v posudku MUDr. Z. bola konštatovaná postraumatická stresová porucha chronifikovaná stredného až ťažkého stupňa a depresívna porucha stredne ťažkého a ťažkého stupňa. Súd dal vo veci vyhotoviť znalecký posudok MUDr. E., ktorý tiež určil bodové ohodnotenie SSU počtom 1550 bodov. Podľa jeho vyjadrenia

žalobkyňa trpí prejavmi postraumatickej stresovej poruchy a depresívnym syndrómom stredne ťažkého stupňa, na základe čoho jej určil položky chronifikovaná postraumatická stresová porucha stredne ťažkého až ťažkého stupňa a stredne ťažkú až ťažkú depresívnu poruchu. Následne dal vyhotoviť súd kontrolný znalecký posudok a MUDr. E. sa zhodla so závermi posudku MUDr. E. a so závermi konzultanta MUDr. U. nesúhlasila. Obaja znalci konštatovali, že liečba žalobkyne nie je ukončená, pretrvávajú dôvody pre jej pokračovanie a je potrebná stála ambulantná psychiatrická starostlivosť s potrebou psychoterapeutickej a medikamentózne liečby. Súd sa stotožnil s nárokom žalobkyne na zaplatenie náhrady škody v rozsahu 24.366 eur z titulu SSU za psychiatrické následky. Žalovaný navrhol, aby bola zohľadnená spoluvina žalobkyne v rozsahu 30% z predmetnej výšky SSU, keďže sa žalobkyňa u psychiatrov začala liečiť skoro tri roky po nehode. Súd sa s týmto záverom nestotožnil a dospel k záveru, že nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa preto, aby súd náhradu primerane znížil. Na základe odvolania žalovaného sa krajský súd stotožnil s rozhodnutím okresného súdu o výške SSU s tým, že nie je daný dôvod pre zníženie nároku na základe spoluzodpovednosti žalobkyne. Žalobkyňa sa tiež domáhala zvýšenia SSU o 50% v celkovej sume 12.183 eur. Okresný súd v prvom rozhodnutí tento nárok v časti 10% právoplatne zamietol a priznal 40% zvýšenie SSU. Odvolací súd vyslovil právny názor, že u žalobkyne nie je dôvod pre 40% zvýšenie SSU, okresný súd tento právny názor rešpektoval. Žalovaný uznal zvýšenie SSU o 10% a toto aj uhradil (2.436,60 eur). Žalobkyňa sa domáhala 40%-tného zvýšenia SSU, teda sumy 7.309,80 eura (9.746,40 - uhradených 2.436,60) súd priznal 30%-tné zvýšenie, čo predstavuje po čiastočnej úhrade 10% sumu 4.870,20 eura a vo zvyšku ohľadne sumy 2.436,60 eura návrh zamietol. Žalovaný s týmto nárokom nesúhlasil majúť za to, že nie sú pre zvýšenie nad 10% dôvody. Pri rozhodovaní o zvýšení SSU vychádzal z toho, že psychické ťažkosti žalobkyne sú v priamom súvisi s úrazom a sú pretrvávajúcou odozvou na trvalé zdravotné následky i trvalé zmeny v rodinnom i sociálnom fungovaní. Žalobkyňa sa s následkami nehody nedokázala zmieriť, nedokázala obnoviť svoj život spred nehody v rámci fyzických obmedzení. Podľa názoru súdu sú psychické následky horšie ako fyzické. Žalobkyňa viedla aktívny plnohodnotný život, ktorý jej nehoda vzala. Nedokáže vykonávať svoju prácu, cíti sa menejcenná, zbytočná. Pred nehodou žila aktívne, športovala, po nehode z toho nerobí nič. Pre nehodu sa jej rozpadlo aj manželstvo, z čoho poškodenej psychike nepomohlo. Je invalidnou dôchodkyňou. Sociálnou poisťovňou bola určená miera poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť 65%, ktoré bolo navýšené o 10% pre iné zdravotné postihnutia, tak miera poklesu schopností navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 75%. Súd mal za to že sú dôvody hodné osobitného zreteľa pri 30% zvýšení SSU psychických následkov nehody. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/212/2010 z ktorého záveru vyplýva, že uznanie invalidity je jedným, nie však jediným prípadom osobitného zreteľa, pri splnení ktorého môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%. To znamená, že aj keby žiaden iný dôvod na zvýšenie SSU neexistoval, na zvýšenie SSU stačí aj invalidita poškodeného. V rozsahu 30% súd určil podľa vlastnej úvahy vychádzajúc však z objektívnych podkladov ako sú 60% (100% základ) miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti žalobkyne pre psychické následky, čo by z logického hľadiska malo predstavovať 30% zvýšenie SSU, keďže súd má možnosť zvýšenie SSU o 50% (čo je 100% základu). Tento matematický prepočet však nepovažuje za jediný pre svoj záver. Porovnaním života žalobkyne pred a po úraze vylúčením svedkýň znaleckým dokazovaním vyvodil záver, že utrpeným úrazom prišlo k úplnej zmene života žalobkyne, takpovediac o 180%, boli úplne zmarené možnosti uplatnenia sa nielen v jej osobnom a rodinnom živote, ale aj v pracovnom. Prvostupňový súd by na základe týchto skutočností akceptoval maximálne zvýšenie SSU o 50%, teda dokonca by po doplnení dokazovania svoje predchádzajúce rozhodnutie navýšil, súd však bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. V zmysle § 260 CSP zaviazal žalovaného na náhradu trov štátu v celkovej sume 1.143,90 eura. O zaplatení súdneho poplatku rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. Žalobkyňa bola od platenia súdnych poplatkov oslobodená, a preto zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňu priznal plnú náhradu trov konania z priznanej sumy. Súd mal za to, že rozhodnutie vychádzalo zo záverov znaleckých posudkov a úvahy súdu, v takom prípade nemožno aplikovať pomerný úspech žalovaného, ale v prípade aj čiastočného úspechu sa priznáva náhrada trov z priznanej sumy. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/280/2017.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný, a to v jeho vyhovujúcej časti nad sumu 2.436,60 eura a v tejto časti sa domáhal zmeny tak, že žaloba bude zamietnutá. V súvislosti s odvolaním proti výroku týkajúcom sa rozhodnutia vo veci samej žiadal potom prehodnotiť aj dotknuté výroky 2, 3 a 5 týkajúce sa trov konania štátu a trov konania navrhovateľky, nakoľko

rozhodnutie o trovách závisí od rozhodnutia vo veci samej. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že súd vo svojom v poradí druhom rozsudku rozhodol, že žalobkyni patrí 30% zvýšenie SSU, čo pri zohľadnení vyplateného 10%-tného zvýšenia znamenalo, že žalovaného zaviazal zaplatiť sumu 4.873,20 eura, keď mal za to, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa pre uvedené zvýšenie. Žalovaný nerozumie matematickým a logickým prepočtom prvoinštančného súdu, ktorý sa dopracoval k percentu zvýšenia, avšak považuje za primerané a akceptuje zvýšenie SSU o 20%, t.j. vo výške u žalovaným vyplatenej sumy 4.873,20 eur. Vo vyhovujúcej časti nad 20% s rozhodnutím súdu nesúhlasí, keďže podľa jeho názoru súd nesprávne právne posúdil zvýšenie náhrady SSU z hľadiska primeranosti. Žalobkyňa sa domáhala mimoriadneho zvýšenia SSU v maximálnej výške 50%, v žalobnom návrhu svoj nárok odôvodnila len veľmi všeobecne a v čase podania žalobného návrhu dokonca nemala priznanú ani invaliditu na psychické ochorenie a k žalobe pripojila len jednu lekársku správu. Súdom priznané zvýšenie SSU považuje za neprimerane vysoké, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalobkyňa je síce aktuálne invalidná aj na psychické ochorenie, avšak rozhodujúcim zdravotným postihnutím je nervové poškodenie hornej končatiny u nedominantnej ruky, ktoré sa na invalidite podieľa 65% a psychické ochorenie medzi inými zdravotnými postihnutiami, ktoré zvyšujú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10%. Napriek invalidite žalobkyňa je po úraze naďalej spoločníčkou a konateľkou obchodnej spoločnosti Z. s.r.o., teda nemožno hovoriť o jej úplnom vyradení z pracovného života, resp. zmarení možnosti uplatniť sa v pracovnom živote na následky psychiatrického ochorenia. Takýto záver nie je možné ani vyvodiť zo správy Sociálnej poisťovne, pretože žalobkyňa má ako rozhodujúce zdravotné postihnutie pre účely invalidity stále uznané nervové poškodenie hornej končatiny vo výške 65%. Zdôraznili to najmä v kontexte s tým, že žalobkyňa sa v inom konaní (sp. zn. 25C/140/2012) domáhala zvýšenia SSU aj titulom fyzických následkov a v tomto konaní jej bolo rozhodnutím odvolacieho súdu už priznané zvýšenie 20%. Napriek tomu, že v tomto konaní si žalobkyňa uplatňuje zvýšenie SSU titulom psychických následkov je toho názoru, že dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré sú rozhodujúce pre priznanie zvýšenia SSU, sú (takmer) totožné. Zvýšenie SSU podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. aj za psychické následky by malo byť rovnaké ako zvýšenie SSU za fyzické následky, t.j. 20%. Žalobkyňa nie je v každodennom živote odkázaná na pomoc iných osôb v tom zmysle, že by nebola schopná vykonávať bežné životné úkony. Na jednej strane sú konštatované v posudkoch poruchy pamäti, koncentrácie, na druhej strane tieto neboli nikdy objektivizované odborným psychodiagnostickým vyšetrením a rozsah týchto porúch neobjasnilo ani znalecké dokazovanie. Zo svedeckých výpovedí nevyplývajú žiadne konkrétne prípady, ktoré by svedčili pre poruchy koncentrácie a pamäti, boli prezentované len vo všeobecnej rovine. Tiež je pozoruhodné, že napriek uvádzaným psychickým problémom žalobkyni nebol odňatý vodičský preukaz. V súvislosti s psychickými problémami nepreukázala, že by bola hospitalizovaná, nebola práceneschopná, ani jej PN nebola zo strany ošetrojúceho psychiatra doporučená. Tiež nepreukázala, že by mala pred nehodou nejaké výrazné väzby s priateľmi, ktoré bolo narušené. Okrem invalidity žalobkyňa nepreukázala v konaní iné dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by jej mala byť náhrada za SSU zvýšená v tak vysokom rozsahu. Poukázal tiež na to, že i základné hodnotenie SSU bolo obodované v strede bodového rozpätia a samotný znalci nevyužili možnosť zvýšenia bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. V tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/124/2013, z ktorého záverov vyplýva, že maximálne zvýšenie náhrady za SSU o 50% je vyhradené prípadom, keď u poškodeného došlo k veľmi výraznému obmedzeniu alebo strate možnosti spoločenského uplatnenia v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody, keď jeho predpoklady na uplatnenie v spoločnosti sú takmer stratené, nie je schopný sám sa obslužiť a pod. V závere uviedol, že náhrada za SSU sa poskytuje tak, aby bola primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju. Žalobkyňa už titulom SSU obdržala čiastku 64.801,80 eura (29.634 eur na základe právoplatného rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 3To/38/2012, 5.928,60 eura na základe vyhláseného rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/398/2015 za fyzické následky a 29.239,20 eura na základe rozhodnutia Okresného súdu Nitra 25C/141/2012 - za psychické následky), čo je podľa jeho názoru odškodnenie viac ako primerané rozsahu následkov a reálneho obmedzenia žalobkyne v pracovnom a spoločenskom živote.

3. K odvolaniu sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov konania. Vo svojom vyjadrení uviedla, že odvolanie žalovaného považuje za nedôvodné a ním tvrdené odvolacie dôvody nie sú dané. Napadnuté rozhodnutie a jeho závery o priznaní 30% zvýšenia náhrady za SSU z dôvodov hodných osobitného zreteľa v plnej miere korešponduje so zásadami a postupom pre správne určenie výšky odškodnenia za SSU a jeho zvýšenia v zmysle ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Posúdením

skutkových okolností zistených z vykonaného dokazovania je možné jednoznačne dospieť k záveru, že rozsah percentuálneho zvýšenia SSU stanovený súdom prvej inštancie zodpovedá zásadám pre určenie dôvodnosti a výšky uvedeného nároku. V tejto súvislosti poukázala na závery znaleckého posudku znalkyne MUDr. Z. E., ktorá uviedla, že následkom havárie došlo u žalobkyne k životnému zlomu. Je prakticky vyradená z adekvátneho fungovania v práci, rodine ako i z možnosti kultúrnej a spoločenskej realizácie. Nemá záujem o kultúrny a spoločenský život. Tiež znalec MUDr. E. uviedol, že duševný stav obmedzuje žalobkyňu významne prakticky vo všetkých sférach života. Poukázala aj na svedecké výpovede Ing. B. U. a Z.. E. I.. Je toho názoru, že rozhodnutím o priznaní 30% zvýšenia SSU je rešpektovaný princíp proporcionality, keďže jednoznačne v danom prípade existuje vzťah primeranosti medzi spôsobenou ujmom a medzi takto priznanou výškou náhrady. Pre rozhodnutie v predmetnej veci je bez právneho významu, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je nervové poškodenie hornej končatiny u nedominantnej ruky. Táto skutočnosť nemá žiadny súvis s tým, že v inom konaní jej bolo titulom fyzického poškodenia zdravia priznané zvýšenie SSU o 20%. Nesúhlasí preto s tvrdením žalovaného v tom smere, že dôvody hodné osobitného zreteľa sú v oboch prípadoch (pri fyzickom a pri psychickom) poškodenia zdravia totožné. Žalobkyňa je invalidná jednak z dôvodu poškodenia fyzického zdravia a tiež z dôvodu poškodenia psychického zdravia, pričom poškodenie fyzického zdravia ju obmedzuje iným spôsobom v živote, ako ju obmedzuje poškodenie psychického zdravia. K námietke žalovaného, že je i naďalej spoločníčkou a konateľkou spoločnosti Z. s.r.o. uviedla, že zo znaleckých posudkov vyplýva, že je vyradená z adekvátneho fungovania v práci. Závery znaleckých posudkov tiež jednoznačne popisujú existenciu psychických porúch, pre preukázanie ktorých nebolo potrebné psychologické psychodiagnostické vyšetrenie. I keď má vodičský preukaz, vozidlo t. č. nepoužíva. Nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že by okrem invalidity nepreukázala iné dôvody hodné osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady SSU. Toto tvrdenie považuje za účelové. Tiež nie je podstatné, či lekár využil možnosť zvýšiť bodové ohodnotenie. Poukaz žalovaného na skutočnosť, že už titulom SSU vrátane zvýšenia obdržala čiastku 64.801,80 eura, je v danom prípade bez právneho významu. Takéto vyjadrenie považuje za neľudské až cinické. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne i v časti náhrady trov konania, pretože výška zvýšenia náhrady za SSU závisela od úvahy súdu, ktorú ona nemohla nijako predvídať.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) prejednal odvolanie žalovanej na odvolacom pojednávaní, doplnil dokazovanie výsluchom žalovaného prečítaním lekárskej správy zo dňa 02.10.2018, 07.02.2019 a potvrdením o dočasnej práceneschopnosti zo dňa 02.10.2018 a 07.02.2019 a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti v zmysle ust. § 388 CSP zmeniť.

5. Predmetom tohto konania bola žaloba žalobkyne doručená súdu prvej inštancie dňa 26.09.2012, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 24.366 eur a taktiež zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 12.183 eur ako náhrady škody z ublíženia na zdraví. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 4.873,20 eura do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia a vo zvyšku návrh zamietol. Predmetným rozsudkom rozhodoval už len o zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia, keď prvým rozhodnutím jej priznal SSU v rozsahu 40%, na čo bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené a vec mu vrátená na ďalšie konanie a v tomto novom konaní dospel k záveru, že SSU prináleží žalobkyni vo rozsahu 30%. Žalovaný napadol rozsudok súdu prvej inštancie avšak len v časti nad priznanú sumu 2.436,60 eura, keď bola toho názoru, že je ochotný akceptovať zvýšenie SSU u žalobkyni v rozsahu 20% a vo zvyšných 10% napadol rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním. Z uvedeného vyplýva, že predmetom odvolacieho konania bolo už len posúdenie SSU zvýšené v rozsahu 10% (žalovaný akceptoval zvýšenie v rozsahu 20%, ktorú sumu aj žalobkyni poukázal).

6. Odvolací súd už vo svojom prvom rozhodnutí v rozsudku zo dňa 31.05.2017 č. k. 6Co/206/2016-281 vyslovil právny názor, že tak, ako súd prvej inštancie priznal zvýšenie SSU o 40% toto považuje za neprimerané. Súd prvej inštancie na základe pokynov súdu doplnil vo veci dokazovanie a rozhodol, že žalobkyni prináleží zvýšenie SSU v rozsahu 30%. Odvolací súd sa s takýmto právnym posúdením súdu prvej inštancie nestotožňuje a je toho názoru, že žalobkyni prináleží zvýšenie SSU v rozsahu 20%.

7. Z ustanovenia § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. vyplýva, že v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je aj uznanie invalidity, môže súd náhradu za SSU zvýšiť najviac o 50%. Jedným z faktorom na postup podľa tohto zákonného ustanovenia je teda uznanie invalidity, pričom ale aj bez uznania invalidity môže ísť niekedy o prípad hodný osobitného zreteľa. Uvedeným ustanovením síce nie je obmedzená výška na priznanie zvýšenia SSU je ale potrebné postupovať tak, aby to zodpovedalo odstupňovaniu možných poškodení zdravia poškodeného. Odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa je síce invalidná, ale psychické ochorenie, pre ktoré jej bola priznaná invalidita zvyšuje mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10%. V prípade žalobkyne sa jedná o obmedzenie v ďalšom živote a uplatnení sa v spoločnosti odôvodňujúce priznanie zvýšenia náhrady za SSU v rozsahu 20%. Odvolací súd doplnil dokazovanie v zmysle ust. § 204 CSP prečítaním správy o zdravotnom stave žalobkyne, ako aj potvrdením o práceneschopnosti, k tomuto je však možné konštatovať, že aj keď jej bola doporučená práceneschopnosť, nejde o tak závažné ochorenie psychického charakteru, pre ktoré by musela byť napr. žalobkyňa i hospitalizovaná. Žalobkyňa nie je úplne odkázaná na pomoc iných osôb, nie je odkázaná, aby potrebovala dohľad nad svojim zdravotným stavom. Zvýšenie náhrady za SSU v rozsahu 20% podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne vystihuje povahu individuálnych dôvodov, ktoré v danom prípade treba považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa. Odvolací súd nespochybňuje závažnosť obmedzení žalobkyne vo všetkých oblastiach jej života, považoval však za potrebné ponechať priestor aj pre prípady ešte závažnejších poškodení zdravia, ktoré sú mu známe z jeho rozhodovacej činnosti (prípady úplného ochrnutia bez schopnosti akéhokoľvek pohybu, resp. prípady ležiacich osôb, osôb bez akejkoľvek komunikácie, prípadne osôb vyžadujúcich podávanie umelej výživy a ich polohovanie). Pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu odškodnenia musí súd dbať na to, aby jeho rozhodnutie rešpektovalo princíp proporcionality, ktorý vyžaduje existenciu vzťahu primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom. Diferenciácia rozsahu zvýšenia tejto náhrady musí vystihovať individuálne okolnosti možného prípadu. Intenzita obmedzenia poškodeného sa nevyhnutne musí prejavíť aj v diferencovanom prístupe k zvýšeniu tejto náhrady. Zák. č. 437/2004 Z. z. stanovuje, že náhrada za SSU musí byť primeraná povahe následkov pre životné úkony poškodeného na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb, alebo na plnenie jeho spoločenských úloh a ich predpokladanému vývoju a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote v spoločnosti (viď § 2 ods. 2 a § 4 ods.1 zák. č. 437/2004 Z. z.). Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za SSU súd zohľadňuje tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, realizovať sa v partnerskom vzťahu) jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca, zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napr. oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie SSU je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. Zvýšenie náhrady za SSU v zmysle § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. sa teda neobmedzuje len a prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch, a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti.

8. V preskúvanom prípade bolo zistené, že žalobkyňa pred úrazom viedla bežný život, nedosahovala mimoriadne výkony či už v osobnej, pracovnej, kultúrnej alebo športovej oblasti. Po úraze spôsobenom pri dopravnej nehode zavinenej treťou osobou sa jej zmenil doterajší život, avšak nebola vyradená aj z bežných činností. V dôsledku úrazu sa nestala nesebestačnou, odkázanou na pomoc iných osôb, dokáže vykonávať základné hygienické potreby bez cudzej pomoci, dokáže sa sama obliecť, aj obuť. Jej psychická stránka je síce narušená, avšak nie v takom rozsahu, aby jej bolo možné priznať zvýšenie sťaženia SSU za psychické útrapy v rozsahu 30%. Aj keď žalobkyňa je liečená v psychiatrickej ambulancii, doposiaľ nebolo preukázané, že by jej zdravotný stav bol tak závažný, že by si vyžadoval aj hospitalizáciu. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru pri zachovaní zásady primeranosti, že je dôvodné priznať žalobkyňi náhradu za sťaženie SSU zvýšenú o 20%.

9. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti v zmysle ust. § 388 CSP zmenil a žalobu v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 2.436,60 eura zmenil tak, že návrh v tejto časti zamietol.

10. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol aj o zaplatení súdneho poplatku, o trovách štátu a o trovách konania strán sporu. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP. Odvolací súd už vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. 6Co/398/2015 zo dňa 20.09.2017 vyslovil právny názor, že o náhrade trov konania rozhodoval v zmysle ust. § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Na tomto svojom právnom názore nemieni odvolací súd nič meniť, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v týchto častiach zrušil, keď podľa názoru odvolacieho súdu, je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné rozhodovať v zmysle § 255 ods. 2 CSP a to vzhľadom na čiastočný úspech strany sporu. Keďže zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania, zrušil i rozhodnutie v časti o zaplatení súdneho poplatku a trov štátu. Prvoinštančný súd v ďalšom konaní bude viazaný právnym názorom vysloveným odvolacím súdom (§ 391 ods. 2 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne rozhodne o zaplatení súdneho poplatku, o trovách štátu ako aj trovách strán sporu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).